

Vliv člověka na krajinu

Fáze vývoje civilizace

- **civilizace lovců a sběračů** – člověk je **přizpůsoben přírodním podmínkám**, získávání potravy lovem nebo sběrem, postupné využití ohně, lidé žijí v malých skupinách
- **zemědělská civilizace** – **odlišení člověka od přírody**, potravu získává **pěstováním** plodin a **chovem** hospodářských zvířat, zemědělství uživí větší počet obyvatel, lidé zakládají vesnice a města, 90 % obyvatel však žije na venkově
- zemědělství významně **ovlivňuje krajinu** (závlahy, eroze půdy na vykácených plochách), důsledkem mohl být i zánik civilizací (Mezopotámie – zasolení půd, Římané – otrava olovem, které se uvolňovalo z nádob do nápojů), hlavním materiálem bylo **dřevo** (palivo, stavba domů, lodí)
- **průmyslová civilizace** – nedostatek dřeva, lidé začali používat **uhlí**, rozvoj průmyslu a využití dalších **fosilních paliv**, přesun obyvatel z venkova do měst, růst životní úrovně, lidé se dožívají vyššího věku, **hospodářský růst** založen na **neúnosném čerpání přírodních zdrojů** (nerostné suroviny, půda, voda):

Vliv lidské činnosti na krajinu

Vliv těžby na krajinu

a) povrchová těžba

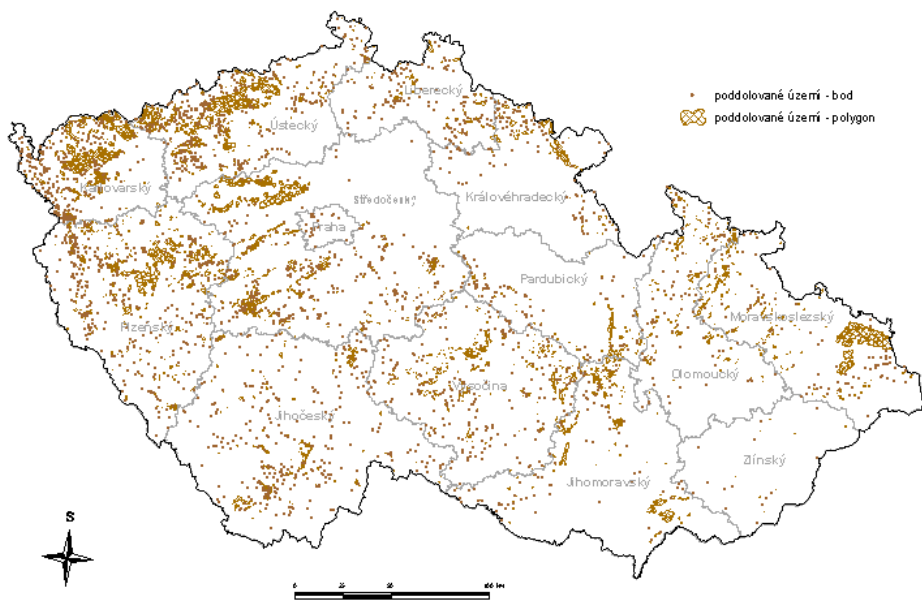
- největší vliv na krajinu má těžba uhlí – zábor půdy, rušení sídel, ničení vzhledu krajiny (těžba zasahuje obrovské plochy – měsíční krajina s vytěženými lomy)
- stavební hmoty (vápenec, štěrky, písky) – často v oblastech ochrany přírody, drcení, mletí – prašnost
- vytěžené oblasti se **rekultivují** (výsadba lesů, sady) nebo zaplaví vodou

b) podpovrchová těžba (hlubinná)

- hlubinná těžba např. černého uhlí – v místech těžby vznikají haldy hlušiny na povrchu, v poddolovaných oblastech dochází k poklesu půdy (Karvinsko)
- chemická těžba (zlato, uran) – toxické odpady (kyseliny používané při louhování) – ohrožení podzemních vod a půdy, haldy radioaktivní hlušiny

PODDOLOVANÉ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Vliv lidské činnosti na krajinu

Vliv průmyslu a dopravy na krajinu

- Produkuje velké množství **odpadů** (popílek, škvára, tekutý odpad) – problémy s ukládáním, často toxický, vznikají odkaliště, skládky
- **Tepelné znečištění** – vliv na místní klima (**tepelné ostrovy měst**), řeky ve městech dnes prakticky nezamrzají, teplejší voda podporuje růst řas a sinic – zhoršení hygienické kvality vody
- **Znečišťování ovzduší emisemi** (úlety pevných, kapalných a plyných látek znečišťujících ovzduší), zejména oxidy síry, dusíku a uhlíku, těžké kovy, uhlovodíky, popílek a prach
- **Znečišťování vody** – různě kvalitní čistírny odpadních vod (někde nejsou vůbec) – znečištění vody těžkými kovy (olovo, rtuť, kadmium) – odpadní látky v hutnictví, chemickém průmyslu; havárie ropných tankerů
- Problémy s ukládáním **jaderného odpadu**
- **Znehodnocení půd emisemi** (spady pevných, kapalných a plyných látek ze znečištěného ovzduší) – především okyselení

Vliv lidské činnosti na krajinu

Globální oteplování

- **skleníkový efekt** chrání Zemi před velkými změnami teploty mezi dnem a nocí
- příčinou jsou **skleníkové plyny** (zejména **vodní pára, oxid uhličitý a metan**), které umožňují průnik krátkovlnného slunečního záření k zemskému povrchu, ten se ohřívá a vyzařuje dlouhovlnné záření, kterému však atmosféra částečně zabraňuje v úniku do vesmíru
- při spalování, odlesňování roste množství **oxidu uhličitého**, při zemědělské činnosti (pěstování rýže, chov dobytka) vzniká **metan**
- zvýšené množství těchto plynů může způsobit zvýšení skleníkového efektu a tím i **oteplování atmosféry**
- nejvýznamnějším následkem bude **tání ledovců a zvýšení hladiny oceánů** – zaplavení často hustě osídlených pobřežních oblastí, dále četnější přírodní pohromy (sucha, záplavy) i posun podnebných pásů

GLOBAL TEMPERATURES (2500 B.C. TO 2040 A.D.)

MAJOR GLOBAL COOLING SINCE LATE 2007
A 0.9 Degree Fahrenheit drop in global temperatures from late 2007 to February 2009.

MOUNT PINATUBO ERUPTION (Philippines)
1.1 Degree F. Rapid Cool Down (June 1991 to March 1992)
Global Temperature Went From 0.6 Degrees Above Normal To 0.5 Degrees Below Normal.

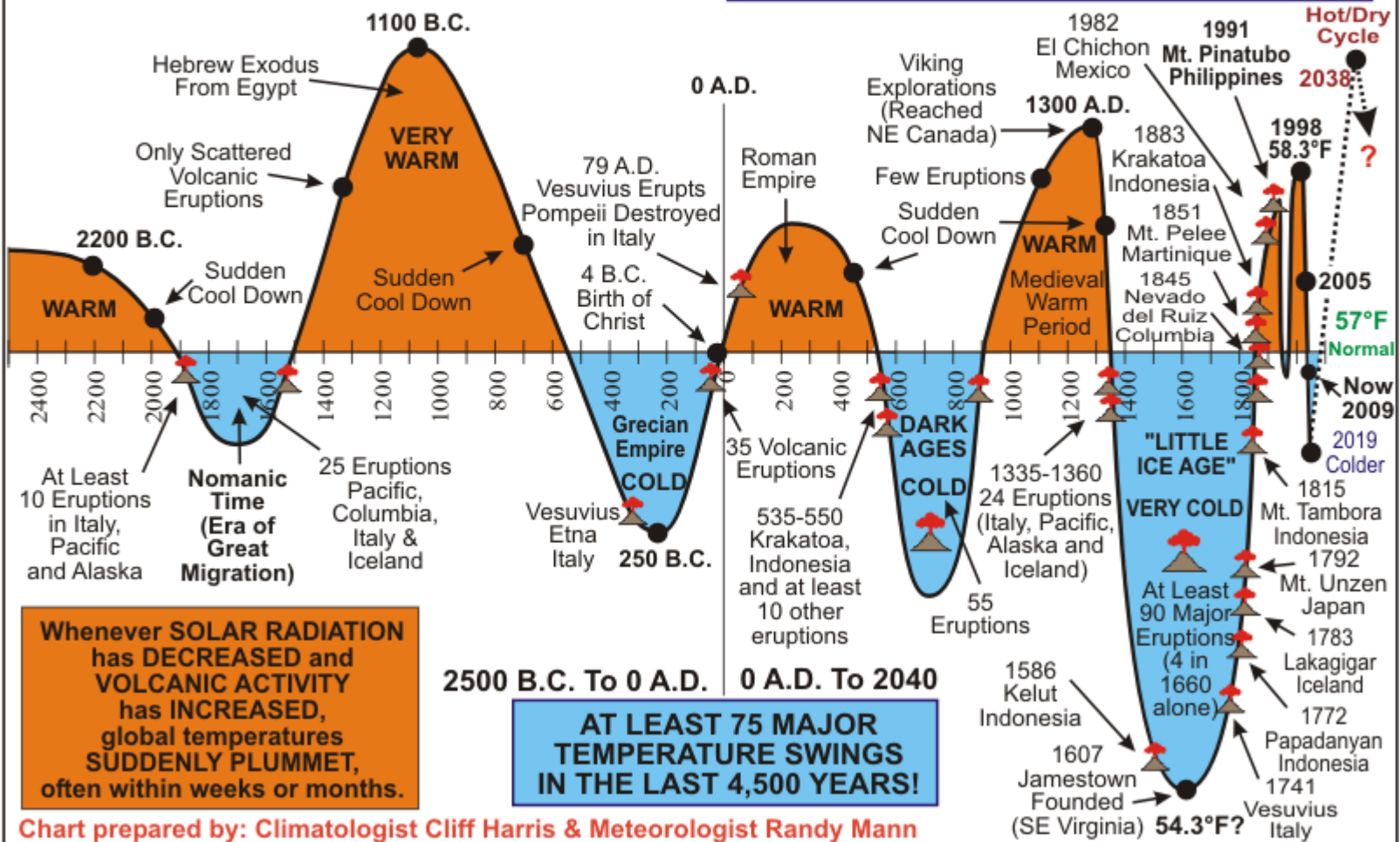

Chart prepared by: Climatologist Cliff Harris & Meteorologist Randy Mann

World GHG Emissions Flow Chart

